

KILA (107) pron

kila (58), **kielo** (27), **kilo** (14), **kiela** (3), *kila a.* kilo (4), *kielo a.* kiela (1); *ki(e)la* *RejFig*, *WujJud* (2), *Strum*, *BiałKaz*, *SkarJedn* (7), *SkarŻyw* (32), *WisznTr*, *ActReg*, *WujNT*, *SkarKaz* (4), *SkarKazSej* (3), *KlonWor*; *ki(e)lo* *PatKaz III*, *OpecŻyw*, *FalZioł* (19), *HistAl*, *BielSat*, *RejZwierc*, *CzechRozm* (2), *StryjKron*; *ki(e)la*: *ki(e)lo* *LibLeg* (1 : 1), *BielKron* (1 : 3), *SienLek* (4 : 10). [Za formy wątpliwe uznano przypadki zależne odmienne, *G -a* oraz *A m pers -a* z tekstów, w których nie ma zaświadczonej pewnej odmianki lub występują obie pewne odmianki. Wyżej wymienione formy z tekstów, gdzie występuje jedna odmianka pewna, zostały pod nią podciągnięte.]

ki- (76), **kie-** (31); *ki-* *PatKaz III*, *OpecŻyw*, *LibLeg* (2), *RejKup*, *HistAl*, *RejFig*, *BielSat*, *RejZwierc*, *WujJud* (2), *BiałKaz*, *CzechRozm* (2), *SkarŻyw* (32), *StryjKron*, *WisznTr*, *ActReg*, *GostGosp* (2), *WujNT*, *SkarKaz* (4), *SkarKazSej* (3), *KlonWor*; *kie-* *BierEz*, *Strum*; *ki-* : *kie-* *FalZioł* (1 : 18), *BielKron* (4 : 1), *SienLek* (5 : 9), *SkarJedn* (6 : 1).

Wszystkie samogłoski jasne (w tym w a 3 r. błędne znakowanie).

N m pers *kila* (3). *subst* *kila* (6), *kilo* (1). $\diamond$ *G* *kila* (5), [kielu]. $\diamond$ *A m pers* *kilo* (2), *kila* (1). *subst* *kila* (41), *kilo* (37). $\diamond$ *I* *kilą* (3), *kil(e)m* (1) *SkarŻyw* (3 : 1). $\diamond$ *L* *kilu* (6), *kilo* (1) *FalZioł*. [*N i A* (91), w pozostałych przypadkach: *decl* (10), *indecl* (1) *FalZioł*, *decl a. indecl* [forma *G kila*] (5).]

Składnia orzeczenia: w *pl (m pers)*: *kilka są*, *byli* (4), w *sg (n)*: *kila jest*, *było* (4); *pl FalZioł*, *BielSat*; *sg BielKron*, *Strum*; *pl*: *sg WujJud* (1 : 1), *SkarŻyw* (1 : 1).

Składnia przydawki: w *pl*: *tych kila (G)* (1).

Składnia zgody lub rzędu z rzeczownikami przedmiotu liczonego dla poszczególnych przypadków: w *składni zgody* *G* (5), *A* (1), *I* (1), *L* (5) [w tym: *sg* (4), *pl* (1)]; w *składni rzędu*: *N* (8), *A* (80), *I* (3), *L* (1).

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde XVI – XVIII w.*

Zaimek liczebny nieokreślony; zastępuje jakąś liczbę od dwu do dziesięciu lub w ogóle niewielką liczbę; *aliquammulti*, *aliquanti*, *aliquot*, *aliquotfariam* *Cn* (107) : *potim* na ośtatku *wezmi* piłyły *kylo FalZioł* I 6c, I 4c, V 92; *LibLeg* 10/56; *Z* *lewey* *ftony* *pánow* *świeckich* *przednieyfzyeh* *kielá* *śtáło* z *tyłu* *krolewśkiego* *BielKron* 307v; *Náfkrob* *mydlá* *Barśkiego* *iákoby* *poł* *iáiiá/* *przyfyp* *foli* *śzczyпки* *á* *kielo* *bobkow/* *láien* *myfzych* *SienLek* 61; *á* *gdy* *iuz* *prześtydnie/* *przyléy* w *nię* *kilá* *białków* *iáiiowych* *SienLek* 162v, 155v, 174v; *RejZwierc* 235; *CzechRozm* 152v; *SkarJedn* 343; *kilá* *par* *dworzánow* *iego/* *fzli* *ná* *przechaczkę* *do* *ogrodow* *SkarŻyw* 76; *Theophilus* [...] *śkilá* *Bifkupy* *do* *Konśtántynopolá* *wiáchał*. *SkarŻyw* 89, 87, 89 [2 r.], 97, 332; *W* *Ieśieni* *lepiey* w *śkorách* *nákupić* *bydlá* *do* *śolenia/* [...] *bo* *zábiiáiac* *po* *kilu* *ná* *tydźień/* *tedy* *mu* *podroby* *zośtáná*. *GostGosp* 70; *WujNT* 740; *SkarKaz* 454b; *Bierzem* *przykład* z *tych* *kilá* *prześłytych* *śeymow* *SkarKazSej* 695b; *KlonWor* 9.

W *eliptycznym połączeniu współrzędnym z poprzedzającym rzeczownikiem w sg z domyślną przydawką „jeden”* (1): *Trzęśáwicá* *śye* *przyda/* *iż* *śye* *członek* *álbo* *kilá* *trzęśá*. *SienLek* 142 v.

Wyrażenia: »kila dni« [w tym: o okresie trwania: *kila* (9), *przez kila* (4), *za kila* (3), *do kila* (1), *po kila* (1); o umiejscowieniu w przyszłości: *po kilu* (4), *w kila* (2), *za kila* (1); o umiejscowieniu w przeszłości: *przez kila* (1), *po kielo* (4); o odległości przestrzennej mierzonej w jednostkach czasowych (1); *potym* (2), *po czym* (1), *przed czym* (1)] (28): *do* *paśtyrzow* *śwych* *śzedl* *tam* *ze* *kylo* *dny* *myeśzkał* *PatKaz III* 105; *vczyń* *plátr* *zbiáłkiem* *iaiecznym* *á* *przywiéż* *na* *tę* *ranę* [...] *á* *nieodeymuy* *za* *kielo* *dni* *FalZioł*

III 31a, I 32a, II 3b, V 7v, 55v; *HistAl* F6; Návárzyć mu boraku [...] y dác mu pić po kielo dni przed przepuśczeniem *SienLek* 53v; Chorey Wątrobie nayzdrowfzy pokarm [...] mięśo kurze álbo kokofze rozvárzywfy s piotrufzczánym korzenim/ od kości odebrác/ [...] á tym fy po kilá dni żywić *SienLek* 89; władził Marfzałká fwego Laiká Phociufa/ tylo przez kilá dni między czerncami [...] połtryżone⁸⁰ *SkarJedn* 213, 324; Potym po kilu dniu/ czynił łobie ieść wgołpodzie fwey *SkarŻyw* 118; modłąc fię w kilá dni Potym widzeniu/ fkonála. *SkarŻyw* 179; á co miefiąc cztere y ich chodziło/ po dochody kłafztorne/ do innego imienia/ ktore ten kłafztor miał opodal/ kilá dni drogi *SkarŻyw* 183; Bo gdy iey było przez kilá dni niewidác [...] pytał fię ftáfzy/ gdzie ieft Máfynus? *SkarŻyw* 184, 56, 76, 121, 161, 167 (14); I iadę do Wielkiew Polski za kila dni *ActReg* 89; nie odeymowác od niego [rzeczy kradzionej] do kilá dni/ áby to przy nim iściec záftał *GostGosp* 12; *SkarKazSej* 694b.

»kila godzin« [o okresie trwania: kilo (2), przez kila (1)] (3): vwarz ie/ potym włoż do wanny/ á parz fię w nich kielo godzin *FalZioł* V 92; Tedy ią kazał zá włofy záwieśić/ przes kilá godzin *SkarŻyw* 151; *StryjKron* 647.

»kila groszy, grzywien, pieniędzy« = trochę pieniędzy (2 : 1 : 1): ieftli iedno chcecie/ wydámci go wám za kilo pieniędzy. *OpecŻyw* 83v; ná boty mu álbo ná czapkę kielá grofzy zoftáło. *Strum* E2v; *SkarŻyw* 102; *SkarKaz* 84b.

»kila lat« [w tym: o okresie trwania: kila (4), za kila (1); o umiejscowieniu w przyszłości: w kila (3); o umiejscowieniu w przeszłości: przed kilem (1); o terminie: do kielu] (9): *RejFig* Ee3; ábowiem w Małżeńftwie łobam kilá lat miełkáli *BiałKaz* K2; ták im prorokował: Czwarty rok iuz temu nie płodnemu drzewu Greckiemu przychodzi/ w którym wycięte będzie: Co fię w kila lat ábo w niecáłe dwie lećie zftáło. *SkarJedn* 323, 138; Gdy fię czás ześcia iey (o którym wiedziáłá/ y przed kilem lat innym oznaymiáłá) przybliżał *SkarŻyw* 582, 102, 183, 244; *SkarKaz* 418b; [Abi pothim wfelkich dóbr niervchaiączich [...] do ziuotha albo do kielu lath niefmieli przedauacz *StatNorb* 94].

»miar kila« (1): Wypráwęc dáłá niefzczęfliwa chwilá/ Płotná miar kilá. *WisznTr* 17.

»na kielo (a. kielu) mie(j)sc(och)« (2): Też Diptan w którym domu będzie na kielo miefczocho/ wygania z onego domu gad. *FalZioł* I 42a; *SkarJedn* 89.

»kilo miesięcy« [o okresie trwania] (1): ták też kilo miefięcy pobiwfy wypędzon fzedł do Mulhyzyá *BielKron* 202.

»kila mil« (2): Y wiechawfy kila mil/ błádzic poczęli *SkarŻyw* 90, 452.

»przez kila niedziel« [o okresie trwania] (2): á tego fię napijac poranu przez kielo niedziel *FalZioł* I 50b; *SkarJedn* 233.

»kilo, po kila, do kila raz(ow)« [w tym: przez dzień (4)] (15 : 2 : 1): *FalZioł* I 28a, 33d [2 r.], 47b, 58d, III 42a, V 102; yakom też y pyerwej thosz po kyla ras rofkazalem lyfthi fwe pyłfacz *LibLeg* 11/88v; Dopuśczał thego fład obiemá ftronam do kilá rázow czynić *BielKron* 9, 297v, 436v; tą máściá mázác mieftce chore/ kielo rázow przez dzień. *SienLek* 62, 63v [2 r.], 64v, 78, 94, 98.

»kilo rzeczy« (1): Iuzemci kilo rzeczy tákowych powiedziáł/ z ktorycheś to obaczyć y wyrozumiec mógl. *CzechRozm* 79.

»kila słow« (2): wfzákże fpráwy ich krotce w piśmie święty m dotknione/ y wielka cnotá ich/ kilá fłow opifána ieft. *SkarŻyw* 240, 241.

Zestawienia liczebnikowe (5):

Spójnik „i” łączy dziesiątki i jednostki (1): á przez pięćdziesiąt y kilá dni miáfto oblekwfzy fześcdziesiątego dnia Cárograd wzięli *SkarJedn* 324.

Połączenie bezspójnikowe: jednostki, dziesiątki (1): zákołáce: nie ftyfzy nic/ otworzyć niechce/ ten ktory przez kilá dziewięćdziesiąć y dáley lat/ człówieká nie widał. *SkarŻyw* 51.

»kila tysięcy« [*w tym: lat (2)*] (3): DRabow kilo tyfięcy/ niechby mieli niecki/ Hrubé *BielSat* Nv; *SkarKaz* 119a; *Tátárfka [monarchia]* [...] kilá tyśięcy lat [*stała*] *SkarKazSej* 691a.

Szereg: »jeden albo kila« (2): Ieden człówiek albo kilá w kościele zbłądzić mogą/ ále Kościoł niemoże *WujJud* 121 marg, 36v.

Wyrażenia przyimkowe, w których przyimek podkreśla nieokreśloność, nie wprowadza istotnej zmiany znaczeniowej: »do kielá« (1): On rzućiwfzy fie iął ie chwytáć: Y do kielá ich vduśił *BierEz* P3.

»z kielo« (1): Też vwarzenie rumienkowych kwiatkow s fijołkowym korzeniem [...] lakricijey skielo korzonkow [...] dychawicznym ieft lekarftwo dobre *FalZioł* I 26a.

a. *W funkcji rzeczownej osobowej: kilku ludzi; w połączeniu z imiesłowem odmiennym (1) :* Pośeł fedł czo ye miáł przywefcz Do kylá ná Sąd pozwáných *RejKup* x5v.

Cf **KIELKOŚ, KILADZIESIĄT, KILAKROĆ, KILANAŚCIE, KILASET, KILAŚ, KILKA, NIEKIELO**

KW